

УДК 811.161.2'373.43'27

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ НЕОЛОГІЗМІВ У МОЛОДІЖНОМУ МОВЛЕННІ

Погоріла А.І.

Дрогобицький державний педагогічний університет
імені Івана Франка

У статті проаналізовано використання та функціонування неологізмів у молодіжному мовленні сучасної англійської мови. Наведено приклади неологізмів популярних серед молоді, причини їх використання молоддю, а також окреслено способи та шляхи появи неологізмів у молодіжному мовленні.

Ключові слова: неологізми, молодь, мовлення, англійська мова, спілкування.

Постановка проблеми. Мова живий організм, що постійно змінюється, оновлюється та функціонує як динамічний організм. Інтенсивний розвиток суспільства, науки, техніки, різноманітні зміни соціального життя спричинюють появу великої кількості нових реалій та понять, що потребують номінації.

Часто неологізми стають причиною непорозуміння між носіями мови та людьми, які вивчають її. Звичайно, бути в курсі появи усіх нових слів неможливо, адже вони з'являються із достатньо високою швидкістю. Окрім того підручники, за допомогою яких вивчається мова, не здатні вмістити усю лексику, тим паче ту, яка з'явилася вже після їхнього видавництва. Навіть люди, для яких англійська є рідною, не знають більшості неологізмів. Проте нам слід звертати увагу на найбільш вживану нову лексику. Новоутворення мають свої особливості, тому потрібно знати, коли та в якому мовному оточенні їх слід вживати та, коли їх бажано уникати. Отож в час великих змін нам потрібно вивчати неологізми, їх специфіку та функціонування. Цим і зумовлена актуальність дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Функціонування мовлення є важливим предметом дослідження для лінгвістів, оскільки він вказує напрямки розвитку мови. Словниковий склад мови оновлюється та поповнюється новою лексикою серед якої домінують неологізми. Численні праці вітчизняних та зарубіжних лінгвістів присвячено дослідженню молодіжної лексики, а також неологізмам зокрема (Ар-

нольд І., Гальперін І. О., Янков А.В., Fischer R., Sornig K. та ін.).

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Наявні наукові доробки лінгвістів не окреслюють всі сфери функціонування неологізмів у різних вікових категоріях.

Мета статті. Головною метою даної роботи є окреслення особливостей новоутворень (неологізмів) молодіжного мовлення.

Виклад основного матеріалу. Мова збагачується не лише появою нових слів, а також позначенням нового за допомогою вже існуючих слів, що економить словотвірні зусилля мовців та забезпечує «спадкоємність знання, надійність комунікації між членами мовного колективу, зближує рівні мови, надає можливість навчання і самонавчання його членів» [5, с. 89]. Здатність позначати невідоме поняття через відоме представлена і в лексичному і в семантичному словотворі, сутність якого полягає у використанні давно існуючого в мові слова для позначення нового поняття, вербалізації концептуального значення [3, с. 18].

Дзюбіна О.І. виокремлює наступні фактори появи неологізмів:

– старі слова повністю змінюють своє раніше існуюче значення;

– в семантичній структурі слова з'являється ще одне прирощення смислу.

Проведений аналіз наукових досліджень дає підстави узагальнити, що неологізми це слова, словосполучення, абrevіатурні позначення, що появляються на певному етапі розвитку та функціонування мови для позначення нових ре-

алій та понять, актуалізація яких зумовлюється соціальними та територіальними чинниками.

Неологізми функціонують серед певної сфери носіїв мови і не завжди є зрозумілими поза її межами. Молодіжне мовлення характеризується різноманітністю, йому властиве сприйняття новизни. Нові тенденції у культурі, соціальний розвиток, технічний прогрес зумовлюють появу молодіжних об'єднань та угруповань. Молодіжне спілкування, як стверджує Глушак Н. [1, с. 333] це синтезована лексика різних молодіжних груп та індивідуальної молоді. Як і професійний жаргон ремісників минулого, він є певним засобом конспірації, умовною говіркою, яку розуміють тільки члени групи. Згодом окремі слова потрапляють у загальний мовний простір. Вони втрачають семантичну конспірованість і стають загальноживаними.

Серед соціальних факторів, які мають вплив на інноваційні процеси в лексико-семантичній системі англійської мови, можна виділити вікову диференціацію носіїв англійської мови.

Молоде покоління завжди знаходиться в центрі уваги будь-якого суспільства, яке зумовлюється його «потенційною» роллю і завжди існує проблема батьків і дітей.

Часто одні і ті ж предмети реального світу отримують різні найменування відповідно до вікової градації комунікантів. Так, представники старшого покоління вживають слово *ice-box* у значенні *refrigerator*, *wireless* в значенні *radio*, в той час як підліток вживає відповідно *fridge* і *boombox*.

Наприклад:

«He'll pig out (means to eat a lot) on whatever in the fridge, while listening to his boombox» [5, с. 90].

Сьогодні запитання молодого покоління можуть спантеличити старше покоління. Часом важко зрозуміти, чи їх намагаються образити, чи підлещують.

Наприклад, «Crump, you're Safa, wanna catch my yard?». На щастя, задаючи це питання, молодик не має наміру нікого образити. Насправді, це комплімент і запрошення провести час разом.

Молодь завжди дуже активно реагує на зміну в суспільно-культурних процесах. Поява нових тенденцій одразу ж знаходить своє відображення на молодих людях, зокрема це можна помітити у їхній мові. Дуже часто саме вони створюють нові слова, які згодом стають надбанням всього людства.

Суспільство пристосовується до молодих людей так швидко, як тільки може, і їхні неологізми, і швидкість, із якою вони створюються, є загадкою навіть для тих, хто достатньо зрілий, щоб голосувати.

Здається, ніби ця закодована мова створена, щоб виключити дорослих і дражнити вчителів в школі. Протягом однієї із своїх кампаній вчителі Великої Британії звернулися до лінгвістів із риторичним запитанням, чи б не хотіли вони вивчити нові слова. BBC News навіть створило сторінку, у якій подані найбільш поширені неологізми сучасної молоді та пояснення до них. До того ж кожен охочий може додати нове слово, яке зустрічалося йому протягом року. Серед них можна знайти:

dash – кинути щось із силою, жбурнути щось навмисне, щоб заподіяти шкоду. «He dashed the book on the floor»;

off the hook – крутий, свіжий, той, що відповідає очікуванню. (Фраза часто вживалася учасником реаліті-шоу «Big Brother», щоб висловити свою оцінку стосовно сусідів. «Those girls are off the hook».

random – дивний, божевільний. Прикметник вживається відносно тих, хто живе неординарним життям і має нерозумне, дивацьке почуття гумору. Приклад із Urban Dictionary [13]:

Teen1: «Cheese!hahahaha»

Teen2: «Wow!That'ssoooooorandom!»

(Часто вживається гравцями, чия гра нестабільна).

Козьмик А.А. стверджує, що для більш детальної номінації і характеристики молодих людей з'являється все більша кількість неологізмів. Найбільш загальним найменуванням молодого покоління в кінці ХХ століття було слово *twentysomething*, яке означало молодих людей, яким в 90-х роках ХХ століття було більше двадцяти років. «Today 20-somethings are often lumped together by the media as the slacker generation X» (U.S. News and World Report, Nov. 4, 1999). В цей час визначальним символом цього покоління є акронім *yurpie* (*young urban professional*), оскільки в цей час на перший план висувалися такі цінності, як чесність, підприємливість, професіоналізм, а даний неологізм якраз і означав людину із такими рисами. Слово *yurpie* виникло із сленгу. Йому передбачали недовге існування, так як слово було немилозвучно аббревіатурою. Не дивлячись на передбачення, воно витримало випробування часу, конкуренцію із близькими по значенню словами *yumpie* (*young upwardly mobile professional person*) і *uap young aspiring professional*) і ввійшло в лексико-семантичну систему англійської мови. Поширенням позначенням всього нового покоління молодих людей в 90-х роках ХХ ст. є неологізм *Generation X*, який підкреслює свою семантикою, що молоде покоління в очах старших є незрозумілим. Як відомо, сама буква *X* позначає щось невідоме: *Marketers know them and love them as Generation Y or the Echo Boom, a cohort that is more than 50 percent larger than the 45 million strong Generation X* (The New York Times, Sept. 22, 1999). Представники даного покоління отримали найменування *Gen Xer*, чи *Xer*.

Серед цього покоління функціонували такі неологізми, як:

– *homey* – людина, з якою Ви живете і якій довіряєте. «Come on homey, you can do it»;

– *my bad* – моя помилка. «I'm sorry, that is my bad»;

– *dis* – коротка форма слова «disrespect». «Why you be dissin' me?».

З іншого боку, це покоління позначається неологізмом *Nexus Generation*. Слово *nexus* позначає зв'язок між старшим поколінням і більш юним представником англословного суспільства, яке народилося в 80-х роках ХХ століття (слідом за поколінням, яке називають *Generation*), утворилося нове слово *Generation Y*. Буква *Y* наступна букві після *X*. Інша назва молоді, представники якої народилися в 80-х роках ХХ століття, – *Echo*

Boo, generation. За даними демографів в цей час спостерігається ще один бум народження дітей, подібний до того, який відбувся після Другої світової війни. Це ж покоління (Generation Y і Echo Boom generation) дуже часто стало позначатися словами PC Generation комп'ютерне покоління), Net Generation N-Gen (покоління мережі), Generation D (цифрове покоління), так як в епоху росту електронних засобів масової комунікації з'являється новий тип молоді, яка має новий тип мислення, володіє новими знаннями в результаті тісного співробітництва із комп'ютером, який стає частиною цього електронного покоління.

Одним із останніх позначень молоді, представники якої народилися на перетині століть, є словосполучення millennial generation [13].

Том Четфілд наводить приклади неологізмів, які широко використовуються представниками цього покоління:

– meh – слово, яке використовується, коли людина не вражена чи незацікавлена чимось. «So how was the movie? – Meh. The action scenes aren't awful, but there's nothing great about it»;

– geek – людина, яка добре обізнана у певному предметі. «He is a computer geek»;

– trolling – розміщення в Інтернеті провокаційних повідомлень з метою викликати конфлікти між учасниками, образи, війну редагувань, марнослів'я тощо. «That trolling was really cruel» [13].

Динаміка існування і розвитку молодіжного мовлення в першу чергу проявляється в процесах створення неологізмів. Тут, зокрема, мова йдеться не про створення справді нових слів, а про набуття нового сленгового значення словами літературного варіанту, тобто так звані «лексико-семантичні неологізми» [2, 16]. Джеус Н.А. виділяє наступні типи нових слів найбільш характерні для молодіжного мовлення, а саме: «наївні» або «примітивні» неологізми, які народжуються, в основному, через незнання існуючих літературних слів і є найчастіше продуктом стихійного словотворення (eats – їжа взагалі; dead horper – поганий танцюрист; screamer – спектакль, що має великий успіх; pen-pusher – журналіст, писака; tear-bucket – актриса похилого віку, що виконує сентиментальні ролі; gooser – спектакль, освистаний публікою; «експресивні» неологізми, призначення яких полягає в новому позначенні вже відомих явищ і понять (voice box – гортань; metal mouth – підліток, що носить металевий протез для виправлення зубів; brainiac – інтелегентний студент; iron rimp – шкільний автобус; long hair – інтелектуал, людина творча, навіть якщо її волосся зовсім і недовге). При утворенні названих неологізмів рідко виникає потреба в словесному оформленні справді нової смислової одиниці; у переважній більшості випадків молодіжне словотворення шукає нові форми репрезентації відомих понять, часто використовуючи при цьому поєднання слів літературного варіанту [2, 16].

Мова – це той засіб, за допомогою якого культури виражають себе, свою сутність. Мова відображає культурно-історичний фон кожної епохи та, як правило, є повністю зрозумілою тільки людям, що живуть в цю епоху.

Спілкуючись молодь найбільш жваво реагує на всі події в житті. Її мовлення підхоплює і відображає нові явища і саме змінюється в процесі їх перетворень. Проте на даному етапі розвитку лінгвістики та перекладознавства молодіжне мовлення становить собою ще недостатньо вивчену проблему, яка потребує подальшого дослідження.

Неологізми є джерелом лексичного збагачення мови а, отже, підтверджують динамічну природу мови. Саме вони за твердженням Шутової М.О. «розв'язують суперечності, які виникають між наявним лексичним складом мови та новими комунікативними і когнітивними потребами мовців» [10, с. 84]. Дзюбіна О.І. зазначає, що «неологізми є не лише одиницями номінації, а й одиницями, які беруть участь у комунікації» [3, с. 19]. Дослідниця вважає за необхідне здійснювати дослідження прагматичного аспекту неологізмів під час усебічного аналізу лексики. Будь-яка семантична новизна, на її думку, спричиняє новизну прагматичну і відносить семантичні неологізми до прагматично маркованих одиниць.

До факторів, що обмежують продуктивність словотвірних способів науковці Дяченко М. та Щетинін І. відносять притаманну мовному мисленню тенденцію до максимального збереження наступності в розвитку словника, прагнення позначати нові поняття відомими словесними знаками, не порушуючи номінаційного і термінологічного зв'язку поколінь. До переваг семантичного словотворення Заботкіна В.І. відносить «загальновідомість матеріальної форми слова, що обирається для вторинної номінації, для позначення нового поняття» [5, с. 98]. До недоліків, на думку дослідниці належить «інтерференція старого сенсу, яка ускладнює засвоєння нового смислу, що вкладається в стару мовну форму» [5, с. 98].

Заботкіна В.І. вбачає в основі утворення семантичних інновацій «необхідність найменування нову річ» [5, с. 93]. Такий словотвірний тип є досить продуктивним, оскільки для найменування нових понять «не вистачає ні всього арсеналу кореневих слів, ні можливостей афіксального апарату» [3, с. 19].

Використання неологізмів у мовленні молоді характеризується намаганням поглибити й уточнити інформацію, а також надати мовленню більшої ефективності та виразності, що веде до постійного розширення лексичного мовлення. «Використання неологізмів допомагає адресантові створити сучасну перспективу у дискурсі, підкреслити у ньому актуальність сьогодення, позбавити зайвого консерватизму» [3, с. 22].

Висновки та перспективи подальших досліджень. Проведений аналіз продемонстрував один з шляхів поповнення лексичного складу англійської мови серед молоді, проте, залишилось багато не досліджених аспектів, що стосуються сучасної англійської неології та шляхів її поповнення. Ця наука становить значне поле діяльності для всебічного вивчення та дослідження, але обсяг статті не дає змоги проаналізувати комплексно всю проблематику даного питання. Подальше дослідження неологізмів, їхніх зв'язків з різноманітними видами діяльності людини є доцільним та необхідним на часі.

Список літератури:

1. Глушак Н. Проза Дж. Роулінг: особливості функціонування та методи відтворення молодіжного сленгу в українськомовній інтерпретації В. Морозова / Н. Глушак // Актуальні питання гуманітарних наук. – 2014. – Вип. 8. – С. 331-336. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apgnd_2014_8_53
2. Джеус Н.А. Лексико-семантическое словообразование в молодежном сленге: автореф. дис. на соискание уч. степени канд. филолог. наук: спец. 10.02.19. «Теория языка» / Н.А. Джеус. – Краснодар, 2008. – 26 с.
3. Дзюбіна О.І. Особливості утворення та функціонування семантичних неологізмів англійської мови в сфері інтернет-комунікації / О.І. Дзюбіна // Записки з романо-германської філології. – Вип. 2(33). – 2014. – С. 17-23.
4. Ейто Дж. Словарь новых слов английского языка / Ayto John // The Longman Register of new words. – М.: Рус. яз., 1990. – 434 с.
5. Заботкина В.И. Новая лексика современного английского языка. – М.: ВШ, 1989. – 126 с.
6. Зацний Ю.А., Янков А.В. Інновації у словниковому складі англійської мови початку ХХІ століття: англо-український словник. – Вінниця: Нова книга, 2008. – 360 с.
7. Кубрякова Е.С. Номинативный аспект речевой деятельности. – М.: Высшая школа, 1986. – 215 с.
8. Неологія англійської мови: опорний конспект лекцій для студентів напряму підготовки 7.02030304 – «Переклад» / Уклад. З.М. Корнева – К.: НТУУ «КПІ», 2007. – 32 с.
9. Хомяков В. Структурно-семантические и социально-стилистические особенности английского экспрессивного просторечия / В. Хомяков. – Вологда, 1974. – С. 8-9.
10. Шутова М. О. Неологізми в сучасній англійській мові / М. О. Шутова // Науковий вісник кафедри ЮНЕСКО Київського національного лінгвістичного університету. Філологія, педагогіка, психологія. – 2010. – Вип. 21. – С. 79-85. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkyu_2010_21_13
11. Arnold I.V. The English Word. – М.: Prosveshchenie, 1986. – 346 p.
12. Chatfield Tom: The 10 best words the internet has given English // Guardian media and press: Guardian. – 2013. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.theguardian.com/books/2013/apr/17/tom-chatfield-top-10-internet-neologisms>
13. Urban Dictionary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.urbandictionary.com/

Погорила А.И.Дрогобычский государственный педагогический университет
имени Ивана Франко**ОСОБЕННОСТИ ФУНКЦИОНИРОВАНИЯ НЕОЛОГИЗМОВ
В МОЛОДЕЖНОЙ СРЕДЕ****Аннотация**

В статье проанализировано использование и функционирование неологизмов английского языка в молодежной среде. Продемонстрировано примеры неологизмов, которые популярны среди молодежи, указано причины их использования молодежью, а также указано способы и пути возникновения неологизмов в среде общения молодежи.

Ключевые слова: неологизмы, молодежь, речь, английский язык, общение.

Pohorila A.I.

Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University

THE PECULIARITIES OF NEOLOGISMS FUNCTIONING AMONGST THE YOUTH**Summary**

The article deals with the usage and functioning of the English neologisms amongst the youth. Many examples of popular youth neologisms have been provided. The reasons of their usage have been defined as well as the main sources of their appearance have been specified.

Keywords: neologisms, youth, speech, the English language, communication.